

Kysymyksiä ja vastauksia järjestämättömien saamisten käsittelyohjeista

1 Miksi pankeille on laadittu järjestämättömien saamisten käsittelyohjeet?

Ohjeisiin on kirjattu järjestämättömien saamisten käsittelyä ja vähentämistä koskevia pankkivalvojen laadullisia odotuksia, joita pankkien tulisi jatkossa noudattaa. Pankkien tulisi asettaa määrällisiä tavoitteita ja tehdä linjauksia järjestämättömien saamisten vähentämisestä. Ohjeissa käsitellään järjestämättömien saamisten hallintaa monelta kannalta. Ne perustuvat parhaisiin kansallisiin käytäntöihin. EKP järjesti vuoden 2016 lopulla ohjeluonnoksesta julkisen kuulemismenettelyn. Näin varmistettiin, että ohjeissa otetaan huomioon kaikki oleelliset seikat.

2 Järjestämättömien saamisten ongelma ei ole uusi – miksi EKP puuttuu siihen vasta nyt?

Tarve puuttua pankkien runsaisiin järjestämättömiin saamisiin kävi ilmeiseksi vuoden 2014 kattavan arvioinnin yhteydessä. Kattavassa arvioinnissa pankkien saamiset mitattiin ja arvioitiin ensimmäistä kertaa yhdenmukaisin kriteerein. Näin valvojat saivat arvokasta tietoa, jonka pohjalta järjestämättömien saamisten ongelmaan voitiin puuttua. Ohjeisiin on kirjattu selkeästi EKP:n odotukset järjestämättömien saamisten käsittelystä yhteisessä valvontamekanismissa. Niillä varmistetaan, että kaikki merkittävät laitokset toimivat samojen periaatteiden pohjalta. On selvää, että järjestämättömien saamisten vähentäminen vie aikaa ja että näiden ohjeiden lisäksi vaaditaan ponnistuksia niin kansallisella kuin pankkiunioninkin tasolla.

3 Miten järjestämättömien saamisten käsittelyn valvonta etenee? Onko pankeille tulossa määrällisiä vähentämisvelvoitteita ja määräaikoja?

EKP käyttää ohjeita pankkien kanssa käytävän valvontadialogin perustana. Joidenkin pankkien on laadittava ripeästi uskottava ja toteutuskelppoinen järjestämättömien saamisten vähentämissuunnitelma. EKP arvioi ja vertailee pankkien toimia osana jatkuvaa valvontaa ja vuotuista valvojan arviointiprosessia ja pyrkii siten varmistamaan, että pankit ovat ryhtyneet tarvittaviin toimiin. Lisäksi EKP tiukentaa sellaisten pankkien raportointivaatimuksia, joilla on runsaasti järjestämättömiä saamisia, ja muutoinkin pankkien odotetaan antavan aiempaa enemmän tietoja järjestämättömistä saamisista.

4 Onko pankkien pakko alkaa heti noudattaa ohjeita, vai voivatko ne esimerkiksi jäädä odottamaan varallisuushintojen elpymistä?

Ohjeet eivät ole oikeudellisesti velvoittavat, mutta niistä poikkeaminen on perusteltava asianmukaisesti. Pankkien tulisi soveltaa ohjeita sen mukaan, miten suuren ja vakavan ongelman järjestämättömät saamiset niille muodostavat. Valvojien odotukset voidaan muuttaa sitoviksi vaatimuksiksi sisällyttämällä ne valvontarviopäätöksiin.

Kokemus on osoittanut, että nämä ongelmat eivät korjaannu ajan mittaan itsekseen. Vain vakavaraiset pankit, jotka pyrkivät aktiivisesti ratkaisemaan ongelmiaan (myös järjestämättömistä saamisista aiheutuvia), pystyvät luotottamaan taloutta riittävästi ja tukemaan siten talouden elpymistä. EKP odottaa siis, että pankit, joilla on runsaasti järjestämättömiä saamia, asettavat niiden vähentämiseksi realistisia mutta samalla kunnianhimoisia tavoitteita.

5 Ohjeiden mukaan pankkien tulee laatia järjestämättömien saamisten vähentämisstrategia. Mitä se tarkoittaa käytännössä?

Ohjeisiin on kirjattu järjestämättömiä saamia koskevia valvojien odotuksia, joihin nojaututaan pankkien jatkuvassa valvonnassa. Jos pankilla on runsaasti järjestämättömiä saamia, sen odotetaan laativan kunnianhimoisen mutta realistinen strategia, joka sisältää määrällisiä järjestämättömien saamisten vähentämistavoitteita. Järjestämättömiä saamia koskevan strategian tueksi on luotava uskottava toimintasuunnitelma. Yhteiset valvontaryhmät ovat jo aloittaneet yhteydenpidon joidenkin pankkien kanssa tällä saralla. Kun strategia on saatu laadittua, pankki ja yhteinen valvontaryhmä keskustelevat siitä ja työstävät sitä eteenpäin. Strategian laatiminen on monivaiheinen ja joissain tapauksissa myös aikaavievä prosessi.

6 Kuinka nopeasti pankkien odotetaan vähentävän järjestämättömiä saamiaan, ja edellytetäänkö pankkien myyvän niitä?

Pankkien on itse laadittava järjestämättömien saamisten vähentämisstrategia. Niiden on myös valittava kullekin salkulle sopiva toimintavaihtoehto ja määritettävä sille realistinen mutta kunnianhimoisen aikataulu. Toimintavaihtoehtoja ovat esimerkiksi järjestämättömien saamisten uudelleenjärjestely, myyminen, kirjaaminen luottotappioksi tai ulosmittaaminen. Järjestämättömien saamisten myyminen ei siis ole strategian ainoa toimintavaihtoehto.

7 Ohjeisiin tehtiin muutoksia julkisen kuulemisen pohjalta. Mitkä olivat niistä merkittävimmät?

Kuulemismenettelyn tuloksista on julkaistu palauteyhteenveto, jossa on kooste merkittävimmistä kommentteista. Kommenttien perusteella täsmennettiin järjestämättömiin saamisiin liittyvien riskien siirtoa koskevia ohjeita. Lisäksi ohjeiden toteutusaikataulu käy nyt selkeämmin ilmi. Ohjeita on tarkoitus soveltaa niiden julkaisupäivästä lähtien. Samoin selvennettiin, että vakuuksien arvostamista koskevia vaatimuksia sovelletaan vain järjestämättömiin saamisiin (ei terveisiin saamisiin).

8 Miten ohjeet näkyvät jatkossa valvontatyössä?

Ohjeita käytetään osana pankkien kanssa käytävää jatkuvaa valvontadialogia. EKP noudattaa valvonnassa suhteellisuusperiaatetta eli mitoittaa toimiansa tiiviyden sen mukaan, miten suuren ja vakavan ongelman järjestämättömät saamiset muodostavat pankille. Valvojat ovat jo ottaneet yhteyttä niihin pankkeihin, joilla on runsaasti järjestämättömiä saamisia, ja nyt kun lopulliset ohjeet on julkaistu, yhteydenpitoa jatketaan niiden pohjalta osana jatkuvaa valvontaa. Näille pankeille lähetetään esimerkiksi piakkoin kirjeet, joissa käsitellään laadullisia kysymyksiä ja joilla pyritään varmistamaan, että järjestämättömien saamisten käsittely ja vähentämistoimet pankeissa ovat valvojien odotusten mukaisia.

9 Sovelletaanko ohjeita myös vähemmän merkittäviin laitoksiin, ja noudatetaanko niiden soveltamisessa suhteellisuusperiaatetta?

Ohjeet koskevat vain merkittäviä laitoksia (ja niiden koti- ja ulkomaisia tytäryhtiöitä). EKP noudattaa ohjeiden soveltamisessa suhteellisuusperiaatetta eli mitoittaa toimensa erityisesti sen mukaan, kuinka suuren ongelman järjestämättömät saamiset pankille muodostavat. Jos siis merkittävällä laitoksella on runsaasti järjestämättömiä saamisia, sen tulee noudattaa ohjeita kokonaisuudessaan. Sen sijaan laitosten, joilla on kaiken kaikkiaan suhteellisen vähän järjestämättömiä saamisia, tulee noudattaa vain tiettyjä ohjeiden lukuja. Näin ollen ohjeita ei sovelleta kokonaisuudessaan pankkeihin, jotka vähentävät järjestämättömiä saamisiaan kestävästi ja saavat niiden määrän suhteellisen alhaiseksi.